

คำนำ

ในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สำนักในพระมหากษัตริย์คุณที่ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการ ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ให้พสกนิกรชาวไทยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงได้จัดทำหนังสือ “สมเด็จพระเทพฯ เจ้าฟ้านักพัฒนา” เล่มนี้ขึ้น เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติ และเผยแพร่ให้ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ได้ซาบซึ้งในพระมหากษัตริย์คุณอย่างหาที่สุดมิได้ และดำเนินตามรอยพระยุคลบาท โดยนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศและตนเองต่อไป

หนังสือเล่มนี้ นำเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับแนวพระราชดำริและพระราชกรณียกิจในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และบทสัมภาษณ์ผู้ถวายงานใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาท ตลอดจนประโยชน์สุขที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน จากผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น ๖ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ การทรงงานของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามรอยเบื้องพระยุคลบาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โดยสัมภาษณ์ผู้ถวายงานใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาท ได้แก่ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา และศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ เกษม วัฒนชัย องคมนตรี

ส่วนที่ ๒ การทรงงานพัฒนา เพื่อความสุขอย่างยั่งยืนของชาวไทย นำเสนอพระราชกรณียกิจในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ ที่นำประโยชน์สุขสู่พสกนิกรชาวไทยรวม ๗ ด้าน ได้แก่ (๑) งานพัฒนาสุขภาพ (๒) งานพัฒนาการศึกษา (๓) งานพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมอาชีพ และการสหกรณ์ (๔) งานพัฒนาชนบทและพื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๕) งานอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทย ศาสนา และดนตรี (๖) งานมูลนิธิและสังคมสงเคราะห์ (๗) งานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ส่วนที่ ๓ พระเมตตาแผ่ไพศาลสู่นานาประเทศ พระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไม่เพียงพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราษฎรไทยเท่านั้น ยังทรงแผ่ไพศาลราชกรุณานานาประเทศอีกด้วย อาทิ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐมองโกเลีย ราชอาณาจักรภูฏาน สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ และสาธารณรัฐอินโดนีเซีย รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศ อันเป็นการช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กเยาวชนและประชาชนในประเทศเหล่านั้น

ส่วนที่ ๔ พระราชนิพนธ์... ผลึกแห่งแนวพระราชดำริเจ้าหญิงนักพัฒนา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระปรีชาชาญด้านอักษรศาสตร์และภาษา
จึงทรงงานพระราชนิพนธ์หลากหลายประเภท ทั้งภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และพระราชนิพนธ์แปล
มากกว่า ๑๐๐ เรื่อง ล้วนทรงคุณค่า เป็นที่ประจักษ์ในแวดวงวรรณกรรม อันสะท้อนพระอัจฉริยภาพ
และแนวพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศของพระองค์

ส่วนที่ ๕ พระเกียรติคุณเกริกฟ้า ท้าวหล้าสรเสรีญ จากการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ทรงอุทิศพระวรกายทรงงานอย่างหนักเพื่อช่วยเหลือประชาชนอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่
ทรงพระเยาว์ จนเป็นที่ประจักษ์แก่ชนชาวไทยและนานาชาติ ทำให้องค์กรสำคัญระดับชาติทูลเกล้าฯ
ถวายตำแหน่งสำคัญเพื่อเทิดพระเกียรติ รวมทั้งพร้อมใจกันขอพระราชทานพระราชนุญาตทูลเกล้าฯ
ถวายปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ตลอดจนรางวัลเทิดพระเกียรติคุณแด่พระองค์เป็นจำนวนมาก

ส่วนที่ ๖ บทสรุป สมเด็จพระเทพฯ เจ้าฟ้านักพัฒนา พระผู้สืบสานพระราชปณิธาน เป็นที่
ประจักษ์แก่พสกนิกรทั่วประเทศกว่า ๔๐ ปีที่ผ่านมา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ทรงมุ่งมั่นพระราชหฤทัยในการสนองพระราชภารกิจ และสืบสานโครงการต่างๆ ในพระราชดำริพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
รวมทั้งทรงพระราชดำริงานโครงการพัฒนาในพระองค์ ช่วยสร้างประโยชน์สุขให้แก่ปวงชนชาวไทย
อย่างอเนกอนันต์

การจัดทำหนังสือเล่มนี้ สำนักงานฯ ได้รับความกรุณาจาก **ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล**
เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา อดีตเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
และอดีตเลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ในการเป็นประธานที่ปรึกษา และที่ปรึกษา ๓ ท่าน ได้แก่ **ว่าที่ร้อยตรี กิตติ ชันธมิตร** กรมวังผู้ใหญ่
รองศาสตราจารย์ นราพร จันทรโอชา รองประธานมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และ
นางเพ็ญญา อ่อนชิด อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ได้กรุณา
ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำหนังสือ นอกจากนี้ ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูล
และภาพพระราชกรณียกิจจากมูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และ
กรมความร่วมมือระหว่างประเทศให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลและประสานการสัมภาษณ์หน่วยงานและผู้ได้
รับพระราชทานความช่วยเหลือในประเทศต่างๆ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เมษายน ๒๕๕๘